نامه به سردبیر

استفاده از اپیدمیولوژیست‌ها در طرح‌های پژوهشی و مقالات حیطه پزشکی: یک ضرورت در ایران

حمید صالحی‌نیا*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ خرداد ۱۳۹۳؛ ۱٤(۳): ۲۸۰ تا ۲۸۱

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

یکی از اهداف مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، ارتقای کیفیت آموزش پزشکی و حیطه‌های مرتبط با آن است، یکی از مهم ترین این حیطه‌ها، انجام طرح‌های تحقیقاتی و مقاله‌نویسی است، به طوری که این مجله با انتشار مقالاتی کاربردی و آموزشی زمینه‌ساز افزایش سطح کیفی مقالات منتشر شده در مجلات پزشکی در سطح کشور می‌گردد(۱)، از مهم‌ترین فاکتورهایی که امروزه در آموزش مطرح است و جزء اهداف رسیدن به توسعه نیز است، تولیدات علمی و انتشار مقاله است، که این مقالات در تصمیم‌گیری‌های بهداشتی مورد استفاده قرار می‌گیرد(۲). طرح‌های پژوهشی با هزینه‌های زیادی انجام می‌شوند و در نهایت منجر به مقاله شده و از این‌ها در برنامه‌های بهداشتی استفاده می‌گردد(۲)، لذا نیازمند مدیریت و توجه ویژه هستند.

از طرفی با توجه به این که عده زیادی از پژوهشگران به صورت حرفه‌ای دوره‌های روش تحقیق و مقاله‌نویسی را نگذرانده‌اند و با روش مطالعه و آنالیز داده‌ها به صورت حرفه‌ای آشنایی ندارند(۱)، مشاهده شده است که مقالاتی که حاصل از طرح‌های پژوهشی است و در مجلات منتشر می‌شود، دچار نقص از نظر روش‌شناسی و آنالیز آماری است(۳تا۵). این در حالی است که طراحی روش درست مطالعه برای اعتماد به نتایج و قابل استفاده بودن آن در تصمیم‌گیری‌های بهداشتی ضروری است و مطالعات ضعیف از نظر متدولوژی، زیاد قابل اتکا نبوده و نتایج آن‌ها تحت تأثیر مخدوش شدن قرار دارد(٦).

از آن جایی که هزینه این طرح‌ها از منابع ملی تأمین می‌شود، ضروری است که از متدولوژی مناسب و قابل اعتمادی چه در مرحله اجرا و چه در مرحله آنالیز داده‌ها برخوردار باشد، که در این صورت می‌توان شاهد ارتقای کمی و کیفی طرح‌های پژوهشی و انتشار مقالات با کیفیت در مجلات پزشکی و در نتیجه کاربردی بودن آن در برنامه‌ریزی‌های بهداشتی باشیم(۲).

آشنا بودن و مهارت در زمینه مورد نظر و تخصص در زمینه متدولوژی و آمار باعث می‌شود طرح و مقاله بهتر نگاشته شود و اشکالات تخصصی و متدولوژی به حداقل برسد، اما همان‌طور که ذکر شد عده زیادی از محققین آشنایی کامل به متدولوژی تحقیق به صورت حرفه‌ای و آنالیز آماری ندارند(۱)، لذا در کنار فردی که در حیطه مورد نظر تخصص دارد ، وجود فردی که آشنایی کامل به متدولوژی و روش‌شناسی تحقیق داشته باشد، در تیم تحقیق ضروری به نظر می‌رسد،

* **نویسنده مسؤول:** حمید صالحی‌نیا، دانشجوی دکترای اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.alesaleh70@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۹۳/۱/۲۳، تاریخ اصلاحیه: ۹۳/۲/۱۷، تاریخ پذیرش: ۹۳/۲/۲۵

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-11]

این فرد می‌تواند یک فرد اپیدمیولوژیست متخصص و آشنا با روش تحقیق و آنالیز آماری باشد. از این رو با توجه به تناقضات موجود در روش‌شناسی پژوهش‌های علوم پزشکی و مجلات آموزش پزشکی(۷)، وجود یک فرد متخصص در زمینه روش‌شناسی پژوهش مانند اپیدمیولوژیست ضروری است.

با توجه به این که یکی از سیاست‌های مجله فوق الذکر ارتقای سطح دانش پژوهشگران در زمینه‌های مختلف از جمله روش تحقیق و ارتباط سازنده بین محققین حیطه پزشکی است، انتظار می‌رود این دست نوشته که تکمیل‌کننده مقاله‌ی منتشر شده در زمینه مقاله‌نویسی در همین مجله است(۱)، مورد توجه قرار گیرد و نیز برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران در این حیطه به آن توجه نمایند و شاهد وجود یک متدولوژیست در کنار پژوهشگران اصلی تحقیق باشیم، در این صورت می‌توان شاهد اجرای درست طرح‌های پژوهشی و مقالات مناسب از نظر متدولوژی باشیم، که این همان هدف اصلی در علم یعنی تولید مقالات معتبر و درست از نظر ساختاری و روش‌شناسی است

منابع

1. Salehiniya H. [How to write a medical article?]. Iranian Journal of Medical Education. 2014; 14(1): 87-9.[persian]
2. Salehiniya H, Dashty s. [The results of intervention studies are always reliable and generalizable to other groups?]. Iranian Journal of Medical Education. 2013; 13(3): 254-6.[persian]
3. Mohammady M, Toghian Chaharsougi N, Abdoli S. [Risk of Bias in Randomized Controlled Trials Published in Iranian Nursing and Midwifery Journals in 2010]. Iranian Journal of Epidemiology. 2014; 9(3): 24-36.[persian]
4. Salehiniya H. Improving the quality of reporting a cohort study. Archives of Iranian medicine. 2013; 16(8): 495.
5. Salehiniya H.[comment about Comparison of the Effects of Modern Assessment Methods (DOPS and Mini-CEX) with traditional method on Nursing Students' Clinical Skills :A Randomized Trial]. Iranian Journal of Medical Education 2013. 2013; 13(6): 531-4.[persian]
6. McNamee R. Regression modelling and other methods to control confounding. Occup Environ Med. 2005; 62(7): 500-6.
7. jamshidian s. [The uniform classification of educational research methodology for Iranian journal of medical sciences]. Iranian Journal of Medical Education. 2014; 13(12): 1138-9.[persian]

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-11]